

Bệnh hám danh đang làm tan nát hệ thống y khoa và đang biến hóa thành một đội dịch nguy hiểm cho người bệnh.

Nhật ký của Nguyễn

Entry này có một tựa đề hơi bí hiểm. Nhưng nếu ai làm trong nghề y đâu biết đó là viết tắt của Phó giáo sư – Tiến sĩ – Bác sĩ. Chắc có người Nam. Chắc có người Nam dưới thời XHCN. Nó là biểu hiện của căn bệnh mới phát sinh trong ngành y. Đó là bệnh hám danh. Bệnh hám danh đang làm tan nát hệ thống y khoa và đang biến hóa thành một đội dịch nguy hiểm cho người bệnh.

Có mấy ai còn nhớ đến Phạm Biện Tâm, hay Trần Nguyễn Ninh? Thấy Phạm Biện Tâm có sáng kiến xây gì không thì là hiểu trình độ trình độ y. Thấy Trần Nguyễn Ninh có Viết Nam gì này cũng không bao giờ thành khoa trưởng, chỉ nói gì đến chức danh giáo sư. Cả hai thấy đâu không có bằng tiến sĩ. Cái bằng tiến sĩ ngày nay ắt hẳn người này là một cái bùa hộ mệnh. Nó cũng là cái vé xe cho những chuyến xe đồ thăng quan tiến chức. Nó là cái boarding pass cho những phi vụ làm trình độ khoa, làm hiểu trình độ trình độ y. Đó là luật chơi mới do những người cách mạng đặt ra. Người cách mạng không nhất thiết phải là người trong y giới, cũng chẳng cần làm khoa học. Ắt hẳn người này, chính trình độ lĩnh vực. Làm cách mạng là làm chính trị. Bởi vậy, người cách mạng chẳng cần phải có tấm bằng bác sĩ để đặt ra luật chơi mới cho ngành y. Hiện đang hệ thống nhân y học.

Tuần rồi đi một hội thảo chuyên đề và gặp một anh bạn đồng môn trên bàn cà phê. “À, ông của tiến sĩ hả? Sao không làm một cái?” Anh bạn tôi hỏi. Tôi ngạc nhiên về chuyện làm một cái. Tiến sĩ là một cái gì như đồ chơi. Tôi lắc đầu. Mình đã già. Mình không có khả năng làm nghiên cứu. Cũng chẳng có thấy đâu. Anh bạn tôi cười và nói: Ông mà già gì, đâu cần khả năng làm nghiên cứu, cũng không cần thấy hiểu gì, chỉ cần biết ra mua thôi. Tôi cảm ơn tấm lòng của bạn cũ và với thấy mình vui với việc giúp người mà không có những râu ria trình độ tên mình. Bạn cũ tôi bây giờ là một PGS-TS-BS.

TS-BS bây giờ nhan nhản trong các bệnh viện. Thấy dạo một vòng các phòng trong bệnh viện ngoài Hà Nội, thấy thấy trình độ của phòng ai cũng có danh xưng TS-BS in ngay chính giữa của phòng. Bằng hiểu đó cho chúng ta biết người đang ngồi trên chiếc ghế lãnh căn phòng là một bác sĩ và có bằng tiến sĩ. Bằng tiến sĩ là học vị cao nhất trong thang bậc khoa bằng. Tôi không có

con s th ng kê đ nói, nh ng tôi c m th y s bác sĩ có danh hi u TS-BS nhi u h n bác sĩ trong các b nh vi n Hà N i. Sài Gòn đang đu i theo Hà N i, s p đ n đích nay mai. V i đà này, m t ngày không xa b nh nhân s không còn g p bác sĩ n a, h ch g p TS-BS.

PGS-TS-BS xu t hi n ngày càng dày đ t trong các h i th o. Nhìn lên bàn ch t a chúng ta th y gì? Có hoa t i. Có chai n c l c. Có laptop. Có microphone. Và, có t m b ng n n tr ng ch đen in nh ng t vi t t t nh PGS-TS-BS. Hoa t i i đ làm màu mè. Chai n c l c vì trí th c không quen u ng n c máy s nhi m khu n. Laptop đ nói r ng ta đây có trình đ IT. Microphone đ truy n bá l i vàng ý ng c. Danh hi u PGS-TS-BS đ khoe thành t u mi t mài làm khoa h c. M t b c tranh đ y hoa s c, màu mè. Có ph n ph n c ng (IT, microphone) l n ph n m m (hoa, trí l c, b ng c p).

Danh và th c lúc nào cũng là hai khía c nh nh c nh i trong y gi i. Bao nhiêu ti n sĩ c a n c ta là do th c tài, bao nhiêu là gi , đ m. Không ai bi t đ c, nh ng xã h i bi t. Xã h i đã t lâu phong danh t c “ti n sĩ gi y” cho nh ng k b t tài, hám danh, mua quan bán t c. C m t “Ti n sĩ gi y” ngày càng xu t hi n nhi u trên báo chí, trong nh ng câu chuy n th ng ngày. T c là xã h i bi t r ng ngày nay chúng ta có nhi u ti n sĩ đ m h n là ti n sĩ th c.

Đ m có nghĩa là nh ng b ng c p đ c mua bán, ti n trao cháo múc.

Anh b n tôi v a đ c p trên đây không ng n ng i nói r ng đ có cái b ng ti n sĩ, anh ph i chi ra nhi u ti n. H i bao nhiêu, anh ch c i. Nh ng xã h i bi t. Nh ng cái giá 5.000 USD, 10.000 USD, 20.000 USD đã đ c đ c p đ n. 100 tri u đ ng. 200 trăm tri u đ ng. 400 tri u đ ng. Có khi 500 tri u. Có nhi u lò s n xu t v n b ng ti n sĩ và m i lò có bi u giá riêng. Quân y n i ti ng là m t trong nh ng lò đào t o đ t ti n. Các tr ng y thì r h n nh ng không r bao nhiêu. Nhi u đ ng nghi p tôi mua b ng nh th . Đó là nh ng con s chóng m t cho b nh nhân nghèo. Ai tr ti n? Xin th a không ph i bác sĩ, mà là b nh nhân. H s ăn ti n các h ng đ c. H ng đ c nâng giá thu c. B nh nhân là ng i cu i cùng trong vòng tròn này. B nh nhân lãnh đ . Vì th , mua bán b ng c p là m t trong nh ng y u t làm cho giá thu c cao đ n m c “c t c” nh c ta.

Nh ng k hám danh và b t tài xem chuy n mua b ng ti n sĩ là m t đ u t . H có th chi ra vài trăm tri u hôm nay, nh ng nay mai thì s đ c ch c quy n. Tr ng khoa. Giám đ c b nh vi n. Hi u tr ng. T t c đ u mua, đ u ch y. M t khi đã ng i vào v trí quy n l c, h ra s c v v t ti n c a ng i dân đ tr l i chi phí mua b ng, mua ch c v . Ng i dân cũng chính là đ i t ng sau cùng trong đ ng dây này. Đ ng trách t i sao dân mình nghèo v n hoàn nghèo. Cái c ch này làm cho h nghèo. Đã nghèo thì th ng ch u ph n hèn. Cái c ch này làm cho ng i dân v a nghèo và v a hèn.

Đ m có nghĩa là làm nghiên c u ma, gi t o s li u.

Báo chí đã nêu nhi u v n đ đ o v n. Nh ng báo chí không h bi t nh ng chuy n đ ng tr i h n đ o v n. Đó là chuy n gi t o s li u. Nh ng ti n sĩ đ m ch ng bao gi làm nghiên c u cho t n công. H ch ng i đầu đó gi t o ra s li u. Có ng i làm nghiên c u nghiêm túc, nh ng khi k t qu không đúng ý, h s a s li u. Ch ng ai hay bi t. Th y cô h ng đ n ch là nh ng ng i mù vì b t tài, ho c gi mù vì h đã ăn ti n. Gi t o s li u xong, h m n m t

ng i nào đó làm phân tích th ng kê. Giá phân tích cũng không r chút nào, t 500 USD đ n 2000 USD. Có c u n nay làm ch c cao trong tr ng y t ng làm phân tích m n nh th . Ch ng c n bi t đúng sai vì chính ng i làm m n cũng mù m mà cũng ch ng quan tâm. Phân tích xong, h m n ng i vi t lu n án. Giá vi t cũng t 500 USD đ n 2000 USD. Ng i vi t ch c n có b ng c nh c cũng vi t đ c. “Vi t” ở đây có nghĩa là c t và dán. H i google, d ch, c t, dán. Vâng, lu n án là d ch-c t-dán. Th là xong lu n án. Th y d m thì làm sao bi t đ c đó là lu n án th t hay d m. Có th nói r ng đ i đa s nh ng nghi n c u khoa h c n c ta hi n nay đ u làm theo quy trình nh th . Không có đ o đ c khoa h c. Không có tinh th n khoa h c. Đ ng nói đ n văn hóa khoa h c. Đ c nh ng l i tâm huy t có khi mang tính hô hào c a Gs Tu n v nghi n c u khoa h c mà tôi th y t i nghi p cho ông. Ông đâu bi t r ng trong n c ng i ta đâu có quan tâm đ n nghi n c u, nh ng l i ông nói ra ch là n c đ đ u v mà thôi, ch ng ai nghe đâu.

Đ m có nghĩa là làm nghi n c u ch t l ng còn th p h n lu n văn c nh c a các th y tr c 1975.

N u có đ p đ c nh ng lu n án ti n sĩ c a các bác sĩ, ng i có ki n th c không bi t nên c i hay nên khóc. C i vì nh ng đ tài nghi n c u nh là đ tài c a sinh viên h c làm nghi n c u. Khóc vì trình đ th p đ n m c th m. Nh ng đ tài nghi n c u kinh đ i n mà th gi i đã làm t ngày tôi còn ng i trong tr ng y cũng đ c bi n hóa thành đ tài ti n sĩ. Có đ tài đánh giá ph u thu t n i soi mà ng i đánh giá cũng chính là ng i th c hi n. Không có cái gì là m i. Không có cái gì đ g i là khoa h c. S li u đã gi thì làm sao có k t qu th t đ c. Còn lu n án thì th nào? Cũng công th c nh p đ – thân bài – k t lu n nh ai. Nh ng đ c k thì không kh i ph i c i. Ph n nh p đ thí sinh hay nói đúng h n là ng i vi t m n tha h d ch-c t-dán t các ngu n trên internet, có khi đem c ki n th c t sách giáo khoa th k 19, nh ng m thông tin ch ng liên quan gì đ n đ tài. Dân gia có câu “nói dai, nói dài, nói d” th t là thích h p cho lu n án ti n sĩ. Ph n ph ng pháp thì ch ng có gì đ đ c, vì h ch y u là ng y t o. Ng y t o s li u thì làm sao dám vi t chi ti t ph ng pháp đ c. V i, ng i vi t m n cũng đâu có trình đ chuyên môn đ đi chuyên sâu vào ph ng pháp. Đ n ph n k t qu là khô i nh t. M t chu i b ng s li u. M t chu i đ th . Đi u khô i là đ th làm t b ng s li u. Hai cách trình bày m t thông tin! Ch a h t, thí sinh còn b i thêm câu đ i n gi i đ i b ng s hay đ th . T c là 3 cách trình bày ch nói lên m t thông tin. Ng i ta c n s trang sao cho đ nên ph i làm nh th .

Th a th i? Không thành v n đ . V n đ là làm cho đ s trang theo quy đ nh c a B . Sai sót? Đây đâu ph i là công trình khoa h c mà quan tâm đ n sai sót. Đ n ph n bàn lu n là m t tràng t ng bay múa, nh ng ý t ng h n đ n, ch ng đâu vào đâu. Nh ng gì Gs Tu n ch cách vi t bài báo khoa h c không áp đ ng ở đây. Không c n đ n logic lu n. Nó y nh là cái thùng l u th p c m. Có l vài b n đ c ch a quen s nói tôi c ng đi u hóa v n đ . Các b n hãy vào th vi n tr ng y mà đ c xem các lu n án ti n sĩ có x ng đáng cái danh x ng cao quý đó hay không. Ng i ta xem đó là nh ng “lu n án ti n sĩ” có mã s , có bì a đ , đ c l u gi c n th n. Nh ng tôi xem đó là nh ng ch ng c h ng h n nh t cho m t th i đ i nhi u nh ng trong h c thu t. Nh ng k đã, đang và s có b ng ti n sĩ t nh ng cách h c đ m đó s đi vào l ch s n c nhà nh là nh ng ti n sĩ gi y, nh ng con vi khu n làm ô u n n h c thu t n c nhà.

Đ m có nghĩa là ng i th y h ng đ n cũng đ m.

S suy thoái c a giáo d c y khoa là m t chu k b t đ u t ng i th y. S suy đ i c a ng i th y b t đ u t nh ng ông quan cách m ng. D i m t c a quan cách m ng, h ng quan tr ng h n chuyên, đ ng viên quan tr ng h n ng i ngoài đ ng. Vì th chúng ta không ng c nhiên sau 1975 có nh ng v mang danh “giáo s ” mà ki n th c còn thua c bác sĩ gia đình, chúng ta không ng c nhiên khi th y có “giáo s ” đi tuyên truy n cho xuyên tâm liên tr bá b nh, bo bo b d ng h n g o. Ngày nay, k b t tài nh ng có đ ng t ch thì v n đ c c t nh c làm th y, đ c “t o đi u ki n” làm ti n sĩ. Có ng i đ c “c c u” (m t danh t m i) ch c tr ng khoa, giám đ c b nh vi n r i, “t ch c” (cũng là m t t m i) s tìm cho h cái b ng ti n sĩ. B n ti ng sĩ v a là ph ng ti n, v a là c u cánh trong cái n n h c thu t nh ch nhác hi n nay. B ng ti n sĩ nó t m th ng đ n n i ng i ta nh o báng ra đ ng g p ti n sĩ. Nó r ti n vì chúng ta bi t r ng b ng ti n sĩ c a Vi t Nam ch là b ng d m, không bao gi x ng đáng v i danh v đó. Th là chúng ta có th y d m. Th y d m đào t o ra trò d m. Trò d m đào t o ti p trò d m. S không lâu chúng ta s có nhi u th h ti n sĩ d m, giáo s d m. Và chúng ta s ph i tr giá cho nh ng cái d m đó. Th c ra, b nh nhâm đang tr giá cho cái d m.

Cái giá mà b nh nhân ph i tr cho h th ng y khoa hám danh này là cái ch t. Nhi m v c a ng i bác sĩ lâm sàng tr c h t là ch a tr b nh nhân. Nhi m v đó đòi h i k năng lâm sàng t t. Ngoài ra, còn có s c m thông, chia s v i b nh nhân. Nh ng bác sĩ hám danh ngày nay ch ch y theo b ng c p d m, làm nghiên c u d m, gây tác h i cho b nh nhân. H không trao đ i k năng lâm sàng. H không có thì gi đ đ c sách. H th a thì gi đi nh u đ làm “ngo i giao”. Thi u ki n th c lâm sàng. Ch n đoán sai. Làm xét nghi m không c n thi t. Đ i đi n v i b nh nhân thì ch hách đ ch ra l nh ch không bi t nói. H u qu là ch n đoán sai, đi u tr sai, b nh nhân ch t. N u còn s ng thì g p bi n ch ng, ho c th ng t t su t đ i. D m trong các ngành khác nh khoa h c xã h i thì có th không gây tác h i nguy hi m, nh ng d m trong y khoa thì h u qu khôn l ng. R t ti c là các quan cách m ng không nhìn th y hay không nhìn th y đi u hi n nhiên đó đ cho s hám danh và d m lên ngôi. H ph i ch u trách nhi m tr c l ch s n c nhà.

B nh hám danh trong y gi i ngày nay đã tr thành đi d ch.

Có l n trong m t h i th o chuyên môn, m t anh kia tên là D, h c y tr c 1975 nh ng ra tr ng sau 1975, thu c thành ph n rằng đen mã t u – “cách m ng 75” nh ng i Sài Gòn v n nói, đ c ng i ta gi i thi u anh ta là TS, nh ng khi anh ta lên b c gi ng câu đ u tiên anh ta nói là ch nh ng i gi i thi u, r ng ch c danh c a anh ta bây gi là PGS. Chính xác h n là PGS-TS-BS. C h i tr ng có ph n s ng s tr c s khoe khoang h m hính. Tôi cũng ng c nhiên khi bi t anh ta có b ng ti n sĩ và càng s ng s khi bi t anh ta là PGS. H i đ ng nghi p làm cùng b nh vi n v i anh ta, ai cũng c i. Đã có nhi u b nh nhân thành n n nhân c a anh ta. Th là bi t. T t c ch là mua bán. Th m i bi t cái c ch có kh năng nhào n n m t con ng i có t cách thành m t k háu danh h m hính. Và ch trong m t th i gian ng n. Nh ng tr ng h p c a anh D ch là m t h t cát trong sa m c y gi i. Ngày nay có hàng ch c ngàn ng i nh th . Nó đã thành m t đi d ch. D ch hám danh. D ch hám b ng c p. Đ i d ch hám danh và hám b ng c p còn nguy hi m đ n b nh nhân h n các đi d ch H1N1 nhi u.

Đ i d ch hám danh không ch trong y gi i mà còn lan tràn ra các đ a h t khác ngoài xã h i. Ai cũng c g ng t o cho mình m t cái danh x ng tr c tên. Ngày nào xã h i bi t đ n bác sĩ, k s , ti n sĩ, th c sĩ, giáo s ... nh ng ngày nay ng i ta còn g n CN và Master tr c tên mình. CN là

c nhân. Master là cao h c. Ch a bao gi tôi th y m t s hấu danh quái đ n nh hi n nay. Trong y gi i, ng i ta còn g n thêm TS-BS, ho c PGS-TS-BS. N u có danh x ng gì khác nh th y thu c nhân dân, th y thu c u tú, ng i ta cũng g n vào luôn. N u m t ng i nông dân không có b ng c nhân thì h đ c gi là gì. Không là gì c . Do đó, đi d ch d ch hám danh nó phân chia xã h i thành nh ng ng i có và nh ng ng i không có. Nó đ n đ n n n k th . K có danh xem th ng ng i không có danh. Vì th ng i ta ph i ch y theo danh, ph i mua danh bán t c. Đi d ch hám danh t o ra m t th tr ng mua bán t c danh, b ng c p. T c p trung ng đ n đ a ph ng, hi n t ng mua bán b ng c p x y ra hàng ngày. Mua bán t c danh và b ng c p là hành đ ng xem th ng k c ng phép t t trong h c thu t. Vì th d ch hám danh không ch làm phân hóa, k th xã h i, mà còn làm h y ho i n n h c thu t qu c gia.

Sau khi g p b n tôi g p trong h i th o tu n qua làm tôi có c m h ng vi t entry này tôi lên taxi v nhà. Trên đ ng v nhà b k t xe, anh tài x ph i v t v nhích t ng cm. M a càng lúc càng n ng h t. Đ ng xá ng p n c nh trong c n bão l t. Ngay gi a thành ph có th i mang danh Hòn ng c vi n đông. Anh tài x cùng đ tu i tôi l c đ u ngao ngán. Anh nhìn tôi ái ng i vì quá tr gi . Chúng tôi nói chuy n đ i. Anh ch vào con đ ng ng p n c và nói h đang phá nát thành ph này. Tôi đ ng ý. Nh ng tôi mu n thêm r ng h cũng đang h y ho i n n h c thu t n c nhà b ng cách t o ra m t đi d ch PGS-TS-BS.